

I SLIKE

Lepak za muve

Lepak za muve *tangl-fut* je papir dugačak otprilike trideset šest i širok dvadeset jedan santimetar, premazan je žutim, otrovnim lepilom i dolazi iz Kanade. Kad se muva spusti na njega – ne naročito lakomo, više reda radi, jer je tu već toliko mnogo drugih – najpre se čvrsto zalepi gipkim donjim člancima svih svojih nožica. Jedan sasvim slab, iznenadujući oset, kao kad hodamo u mraku, pa golim stopalom nagazimo na nešto što još nije ništa do mek, topao, neodređen otpor i koji već postepeno zadobija užasavajuće ljudsko obličje, kao u vidu neke ruke koja se odnekud tu našla i koja nas čvrsto hvata sa svojih pet, sve vidljivijih, prstiju!

Tada sve one forsirano stoje uspravno, kao tabetičari koji ne žele da im se išta primeti ili kao isluženi stari vojnici (pomalo krivonogi, kao kad neko stoji na kakvom oštrom bridu). Zauzimaju stav i skupljaju snagu i rešenost. Posle nekoliko sekundi odlučile su i počinju ono za šta su kadre, da zuje i da se uzdižu. Mahnitaju tako sve dok ih iscrpljenost ne primora da se zaustave. Sledi predah, pa novi pokušaj. Ali intervali postaju sve duži. One tu stoje i osećam koliko su očajne. Odozdo se podižu iritantna isparenja. Njihov jezik opipava kao kakav mali čekić. Glava im je mrka i dlakava, kao načinjena od kokosovog oraha, kao čo-

vekoliki crnački idoli. Povijaju se napred-nazad na čvrsto ukorenjenim nožicama, savijaju se u kolenima, pa se izboče; čine to kao ljudi koji svim silama pokušavaju da pokrenu kakav pretežak teret, tragičnije nego što to čine radnici, istinitije – rečeno jezikom sporta – krajnjim naporom, kao Laokon. I onda nastupa, uvek podjednako jedinstven, trenutak u kome potreba jedne prezentne sekunde pobeđuje sve moćne trajne emocije egzistencije. To je trenutak kad penjač zbog bola u prstima dobrovoljno otvori stisnutu šaku, kad se čovek izgubljen u snegu ispruži po njemu kao dete, kad progonjeni, užarenih slepoočnica, stane. Više se ne čupaju svim silama odozdo, malo utonu i u tom času deluju sasvim ljudski. Odmah bivaju uhvaćene na nekom novom mestu, na gornjem delu noge, ili pozadi na telu, ili na kraju krila.

Kad savladaju duševnu iscrpljenost, pa posle kratkog vremena iznova preduzmu borbu za život, već su fiksirane u nepovoljnom položaju i kretnje im postaju neprirodne. Tad leže ispruženih zadnjih nogu poduprte laktovima i pokušavaju da se uzdignu. Ili sede na zemlji, propete, s ispruženim rukama, kao žene koje uzaman nastoje da se izmigolje iz stiska muškarca. Ili leže na trbuhu, isturene glave i ruku, kao pale u trku, pa samo lice još drže podignuto. Ali neprijatelj je uvek pasivan, izvlači pobeđu prosto iz njihovih trenutaka očajanja i zbunjenosti. U sebe ih uvlači jedno *ništa*, jedno *nešto*. Toliko polako da se jedva može pratiti i, mahom s iznenadnim ubrzanjem na kraju, kad ih obuzme poslednji unutarnji slom. Tad najednom klonu, prema napred, na lice, preko nogu, ili bočno, svih nogu ispruženih, često i na boku, rukama veslajući unazad. Tako tu leže. Kao oboreni aeroplani koji jednim krilom štrče u nebo. Ili kao krepali konji. Ili s

crtama beskrajnog očajanja. Ili kao spavači. Još narednog dana katkad se koja probudi, neko vreme opipava nogom ili zastrize krilom. Ovde-onde takav pokret prenese se celim poljem, zatim sve još malo dublje potonu u svoju smrt. I samo još na boku, u predelu začetka noge, imaju one nekakav sasvim mali, treptavi organ koji još dugo živi. Pali se i gasi, nemoguće ga je opisati bez uveličavajućeg stakla, izgleda kao sićušno ljudsko oko koje se neprestano otvara i zatvara.